

УЯВЛЕННЯ ОБРАЗУ «ІДЕАЛЬНОГО» ОБРАНЦЯ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

І.Р. Крупник

доцент кафедри загальної та соціальної психології

Херсонський державний університет

Уявлення про сім'ю є надважливими у картині світу людини, від яких залежить формування та реалізація її життєвих перспектив. Зважаючи на те, що уявлення входять у систему прогнозування поведінки людини, саме уявлення людини про майбутню сім'ю утворюють генеральну схему, план будівництва своєї родини.

Образ майбутньої сім'ї можна представити у вигляді сукупності уявлень особистості: про свого обранця, дітей, характеристиках взаємовідносин з ними, стилях сімейного виховання, тощо. Уявлення про майбутню сім'ю, в свою чергу, формують у особистості, що розвивається, подружні, репродуктивні та батьківські установки (мається на увазі кількість дітей та особливості взаємодії з ними), очікування та сценарії поведінки у сім'ї.

Більшість подружніх конфліктів є результатом помилкових уявлень та очікувань про сімейні ролі чоловіка та дружини. Розвиток шлюбно-сімейних відносин відбувається при формуванні психологічно грамотних, реалістичних уявлень про шлюб. У подальшому задоволеність подружнім життям залежить від того, наскільки співпадає образ ідеального обранця і реального [1; 2].

Наше дослідження висвітлює уявлення про майбутню родину у базовому, на нашу думку, аспекті, а саме, уявленні про те, які якості повинні мати дружина та чоловік, щоб створити гармонійну, психологічно благополучну сім'ю.

Дослідженням було охоплено студенток всіх факультетів Херсонського державного університету (тобто задіяні були представники точних наук та гуманітарного спрямування, природничого та соціального напрямку) (усього 67 респондентів). Не були задіяні лише студентки спеціальності «Психологія»,

оскільки великий обсяг знань, які вони отримують на заняттях, не дозволяють їх віднести до оптантів загального рівня обізнаності у сімейній психології взагалі та уявлень про найбільш важливі якості чоловіка та дружини для формування міцної, гармонійної родини, зокрема.

Опитування проводилось впродовж 2018-2019 років. Респондентам надавалась наступна інструкція: «Будь ласка, назвіть та опишіть 10 найважливіших, бажаних якостей, які повинні бути, на Вашу думку, у «ідеальної» дружини та «ідеального» чоловіка. Тобто, ці якості повинні людині допомогти створити благополучну, міцну сім'ю».

У таблицях 1 та 2 розміщено перші десять якостей, які є найважливішими на думку оптантів. Усього респондентами було виділено 44 якості «ідеальної» дружини і 57 властивостей «ідеального» чоловіка, ця більш широка розбіжність у думках вказує на те, що образ останнього більш різносторонній, не такий цільний та менш стереотипний.

Таблиця 1

Якості «ідеальної» дружини

№ з/п	Властивість особистості	Кількість виборів (у %)
1	Гарна господиня (хазяйновита)	59,7
2	Вірна	44,8
3	Любляча (вміння кохати)	40,3
4	Вміє підтримати у складних обставинах	32,9
5	Приваблива, гарна	31,3
6	Весела, почуття гумору	29,9
7	Розумна	25,4
8	Турботлива	25,4
9	Вміє контролювати емоції, самовладання	25,4
10	Розуміюча	25,4

Слід також відмітити такі якості як: мудрість (22,5%); вміння займатись собою (20,9%), прагнення постійно розвиватись (16,4%) любить дітей, гарна коханка, жіночна, може створити затишок у домі (кожна 13,4%); працьовита, різностороння (багатогранна) (10,4%). Інші якості мають частку менше десяти відсотків, це 6 та менше виборів оптантів з усієї вибірки.

Якості «ідеального» чоловіка

№ з/п	Властивість особистості	Кількість виборів (у %)
1	Вірний	59,7
2	Відповідальний	53,7
3	Життєрадісний (з ним не сумно)	38,8
4	Розумний	38,8
5	Рішучий	35,8
6	Турботливий	35,8
7	Цілеспрямований	32,8
8	Уважний	26,9
9	Люблячий (вміння кохати)	23,9
10	Працелюбний	22,4

Окрім того, респонденти вважають важливими ще такі якості «ідеального» чоловіка: має внутрішній стрижень (20,9%); сміливий (19,4%); гарний коханець, сімейний (приділяє увагу родині, дітям), хазяйновитий (господар у домі) – (кожна якість 17,9%); добрий, комунікабельний, вихований (кожна якість 16,4%); чесний, розуміючий (кожна якість 14,9%); мужній, щедрий (кожна якість 13,4 %); надійний (11,9 %). Інші якості мають частку менше десяти відсотків.

На нашу думку, виявлені результати, по-перше, чітко вказують на гендерні стереотипи, яким повинен бути чоловік (відповідальний, розумний, рішучий, сміливий, із внутрішнім стрижнем) і якою має бути дружина (гарна господиня, турботлива, приваблива). По-друге, дуже важливою якістю є для респондентів вірність у шлюбі. По-третє існує значна кількість якостей, які є важливими для обох «ідеальних» образів, це, окрім вірності, ще бути люблячим (ою); бути розумними; турботливими; мати почуття гумору (для чоловіків все ж акцент на почутті гумору, як такому, а для жінок більше як риса характеру – життєрадісність); розуміючий(а); бути гарними коханцями, працелюбними. По-четверте, кількість уявлень про якості «ідеального» чоловіка більша, що може призвести у майбутньому до завищених вимог до майбутнього чоловіка, ніж до себе у ролі дружини. І нарешті, по-п'яте, існує

значна кількість якостей, які є необхідними, на думку респондентів, саме для «ідеальних» чоловіків та, відповідно, лише для «ідеальних» дружин. Це говорить про те, що уявлення про те, якими повинні бути чоловіки та жінки у сімейному житті диференційовані та достатньо сформовані.

Література:

1. Крупник І.Р. Особливості уявлень дітей трудових мігрантів про майбутнє сімейне життя: дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05. Херсон, 2015. 222 с.
2. Попович І.С. Соціальні очікування особистості як регулятор соціально-психологічної реальності. *Актуальні проблеми психології*. К. Фенікс. 2016. С. 138–143.